

САНА ОЛОХ

СССР ЧУРАПЧЫ ОРОЙУОНУНААҔЫ КОМИТЕТЫН УОННА УЛЭЫТТЭР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОНУНААҔЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Орган Чурапчинского районного комитета КПСС и районного Совета депутатов
трудящихся Якутской АССР

№ 25 (3825)

1970 сый. Олунньу 26 күнэ
ЧЭППИЭР

Тэхсара 39-с сыйа
Сыаката 2 харчы



Кизгник бэлиэтээтилэр

Биһиги оройуонмут үлэ-
хиттэри Советскай Армия
уонна Муоратааҕы-Байман-
най Флот күнүн кизгник бэ-
лиэтээтилэр. Колхозтарга,
совхозка, оройуон киинин
тэрилтэлэригэр уонна оскуо-
лаларга үөрүүлээх минтип-
нэр буоллулар.

Культура оройуоннааҕы
директигэр олунньу 23 күнү-
гэр ССКП райкомун бэротун,
райсовет исполкомун оройуон
киинин үлэһиттэрин кытта
холбохунтаах үөрүүлээх мин-
тиннэре буолла. Советскай
Армия уонна Муоратааҕы-Ба-
йманнай Флот 52-с сыйа туо-
луутун туһунан дахылалты
оройуон военкома Ю. Л. Ма-
коголов отордо.

Ити кэннигэ военком
Аҕа дойдуну көмүскүүр Улуу
сэри кыттыылаахтарыгар
И. Д. Листикова «Кыайыы
20 сыйа», «Советскай Армия
50 сыйа», В. В. Верховицки
«Советскай Армия 50 сыйа»
диэн медаллары туттартаа-
та. Үлэһиттэри байыаннай-
патриотическай ритмигэ ак-
тивнай үлэлэрин иһин Р. И.
Васильев, П. В. Парфенов,
Р. Х. Кривошапкин, В. Г. Бо-
рисов, Г. Д. Ефимов, П. М.
Навтов райвоенкомат грамо-
таларынан чабаралдалаччы-
лар.

Мындааҕы. Советскай Ар-
мия уонна Муоратааҕы-Ба-
йманнай Флот 52 сыйа туо-
луутун туһунан дахылалты
олохтоох оскуола завуча По-
пов П. Е. отордо. Ол кэнни-
тэн орто оскуола коллективин
уус-уран самодельнайын
кыттыылаахтара Саха АССР
народнай суруйааччыта Суо-
рун Омоллоон «Күн тахсыан
иннигэ» диэн драматтан бы-
һа тардан оонньоотулар уонна
поэтигэр биирдилэр.

Баскэ олхоттор 10 №-
дээх агаатквартырада муһуну-
лар. Оһно үчүүтэл Неустроев
М. Д. Армия уонна Флот күнүн
туһунан дахылалтаа. Ах-
сыс кылаас үөрэнээччилэре
концерт көрдөрдүлэр.

Кулуупка Советскай Сөбүл-
лүннээх Күүстэргэ алаһымт
монтаж уонна киингэ быһыс-
тапкаата тэрийиннэ.

П. СЕДАЛИЦЕВ.

Холпоболору батыһан

2. Нэһилинньэни көгүд
ытыллар страхованиэ бары
көрүгүрүнэн хабыы маһыай-
гы кпарталлааҕы соруаҕын
108 бырыһман толорорго.

Бу туолуутун тэрийиңгэ де-
путаттар уонна нэһилиэк ак-
тивистара өйдөтүү үлэни киһи-
ник ытталлар.

БИҢИГ КОРР.

Дьүөгэлиилэр

Ленинскэй комсомол чи-
линиэри Дука Ермолова
уонна Саргылана Скрывина
онус кылааһы бүтөрөн баран,
иһки сыйлаарыта, совхоз Кы-
таанахтааҕы отделениетыгар
үлэли кэлбиттэ. Кыргыт-
тар маһныксытынан барар-
га бабаларын биллэрбиттэ-
ра.

Олох кизг аартыгар сана
үктэммит оҕолор үлэлээбит
сыйлаарыгар былааннарын,
эбэһэтэлиститибэлэри толор-
ботох түбэлтэлэре суох. Ту-
пут ынахтарыттан ылыт тө-
рөөхтэрин сый ахсын тыһы-

наах туттарары ситистилэр.
Комсомолкалар аһардас тус-
таах эрэ үлэлэринэн муһу-
оронус кылааһы бүтөрөн баран,
иһки сыйлаарыта, совхоз Кы-
таанахтааҕы отделениетыгар
үлэли кэлбиттэ. Кыргыт-
тар маһныксытынан барар-
га бабаларын биллэрбиттэ-
ра.

Г. АФАНАСЬЕВ.



Төрөөбүт-үөскээбит Мында-
аҕытыгар орто оскуолаҕы
бүтөрөн баран, Мотя үлэли
хаалбыта. Комсомольскай пу-
тесканын Кыстык-Кутта фер-
матыгар кэлбитэ. Оһно киһи
иһки адыһыдэре аатырбыт
маһныксыттар бааллара.

Бу ааспыт иһки сый устата
Матрена Егорова биирбит ты-
һыи бигэтигэр толорон, үчүгэй
үлэлээх сүөсүбүттэр ахсаан-
нарыгар киирдэ. Киһини
олохтоох Совет депутаттан
талбыттара, биирэмийэ, Бо-
чуотунай грамота ылаттаабы-
та.

СНИМКА: М. Егорова,
П. СЕДАЛИЦЕВ фотота.

ДИРИНГ. Маһна олунньу
22 күнүгэр Советскай Армия
уонна Муоратааҕы Байман-
най Флот күнүн бэлиэтээти-
лэр. Минтигигэ дахылалты
«Знание» общество Дирин-
гэ бөлөхүн салайааччыта
И. А. Оконешников отордо.
Минтин кэннигэ Эрилик
Эристин аатынан колхозка

кыттылыбыт уус-уран само-
дельность эстафетатын
кыайылаахтары күүстэри-
нэн концерт буолла.

Концерга Аҕа дойду сэри-
тин кыттылаахтара—урукку
буойунар бочуоттаах ми-
тэҕэ олордунлар.

БИҢИГ КОРР.

Ааспыт сый сэттинигэ ССКП Киин Комитета «Ярослав-
ский куораттааҕы партийнай тэрилтэе партийнай мунньах-
тары ыыты практикатын туһунан» сүһүн суолталаах
уурааҕы ылымныта. Бу уураахха партийнай мунньахтары
ыыты үчүгэй опыттара түмүллэн көрдөрүлбүттэрэ уонна
итэбэстэр, сыһаннар-хаптылар арыллыбыттара, олору туора-
тар дьаһаллар бэлэтиимиттэрэ.

Маһнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэ үрдүнү органынан
ыйга биһиртэн итэбэһэ суох ыытыллар партийнай мунньах
буолар диэн ССКП Устаабыгар этиллэр. Партийнай мун-
ньах — партийнай тэрилтэ үлэтин сизирилтэ, коммунистары
интэр оскуола. Ол да иһин партийнай мунньахтар хасга ус-
на хайдах бэлэтиинэн барбыттарын, олорго ханным боппу-
руостар нөрүлбүттэрин, коммунистар теһе активнайдын
кыттыбыттарын, туох уураахтар ыытыллыбыттарын, ол
уураахтар хайдах топоруллубуттарын үчүгэйдик ырытан
билисбэтиң эрэ партийнай тэрилтэ үлэтин сепке сыаналыах-
ха сатамнат.

Биһиги оройуонмут үгүс маһнайгы сүһүөх партийнай тэ-
рилтэлэригэр партийнай мунньахтар, ССКП Устаабын көрдө-
бүлүгэр сеп түбэһиннэрин, былаан быһытынан эрдэттэн бэ-
лэтиинэн, үрдүн таһыннаахтын ыытыллылар. Оһно экономи-
ка, дьон олохун тупсарыы, үлэһиттэри коммунистическай
интигэ, быһатын эттэххэ, партийнай тэрилтэ ыытар үлэтин
бары сүрүн боппуруостара иһкиниг дьүүлээһиниллэр. Бу
мунньахтарга коммунистар дьыалабыайдык, активнайдын
кытталлар. Ылыныллыбыт уураахтар коллектив, предприя-
тие олорор бүтүннүүтүгэр улахан сабыдыаллаах буолаллар.
Итинниг партийнай тэрилтэлэринэн, холбоор, Калинин ааты-
нан колхоз Маралаайытааҕы, Телой Дирингизэги, совхоз
Болтоҕотообу, Чурапчы аҕыс кылаастаах оскуолатынааҕы,
райсовет исполкомун иһкинэги, Күндүллэбэги, онтон да атын
маһнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэр буолаллар.

Маһнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэр буолан ааспыт
отчуоттуур-быһардыыр мунньахтарыгар сорох сирдэргэ
партийнай мунньахтары бириэстизигэр былааннаахтын отор-
бот буолуу таһаарыллара септөөх критикага тэрдыллыбыта.
Холобур, Алабаа аҕыс кылаастаах оскуолатынааҕы маһнайгы
сүһүөх партийнай тэрилтэе (секретарь Абрамов Д. А.) ас-
пыт сылга уопсай мунньаҕы үстэ эрэ ыппыттара. Маһна
партийнай тэрилтэ олохун, үөрэх-интиг үлэтин боппуруос-
тара дьүүлээһиниллэбэттэр. Ол да иһин партийнай тэрилтэ
оруола, иһни сабыдыала маһынах.

Сорох партийнай тэрилтэлэр уопсай мунньахтары ахсаан
өтүгүнэн бэлэчча ыытар буолан баран, нөрүллэр боппуруос-
тары эрдэттэн былааннаабаһына, үчүгэйдик бэлэтиибэһинэ, үк-
сүн түбэһиэх быстах боппуруостары дьүүлээһининэн муһу-
рданаллар. Эбэтэр дуоһунастаах салайар үлэһиттэр биһирди
коммунистар отчуоттарын, информацияларын истибэттэр.
Карл Маркс аатынан колхозтааҕы партийнай тэрилтэе
(уруккун секретарь Протодьяконов Г. Т.) ааспыт сылга 10
партийнай мунньах ыытыллыбыта. Оһно биһир да коммунист
отчуотун, информациятын истибэтэхтэрэ. Үгүс ыйдарга үлэ
былаана онгоһуллубата, партийнай мунньахтарга бигэргэ-
тиллибэтэ. Ылыныллыбыт уураахтар туолууларын тэрийиң,
хонтурооллааһын, ити туһунан партийнай мунньахтааҕа ин-
формациялаан коммунистар истиллэригэр тиздэн иһни тэ-
риллэбэтэ. Маһным итэбэстэр атын да партийнай тэрилтэ-
лэр үлэлэригэр эһиз бааллар.

Бу муннэргэ бары маһнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэр
ССКП КК ахсыннытааҕы (1969 с.) Пленумун уонна парти
райкомун онус пленумун уураахтарын олоххо киллэриңгэ
партийнай тэрилтэлэр соруутарын туһунан боппуруоһу дьүүл-
лэстилэр. Ити мунньахтар үрдүн таһыннаахтын, кизг кэп-
сэтиилээхтин бардылар. ССКП КК Пленума критиканы уонна
биздэ. Маһынах үлэ итэбэстэрин-быһаастарын харса суох
арыйыыга, принципиальнай, дьыалабыай, табаарысты
критиканы тэһитиңгэ, оһон партийнай уонна государственнай
дисциплиинэни, салгыы бөбөргөтүүгэ партийнай тэрилтэлэр
утумнаах үлэни ыытыахтаахтар.

Партийнай мунньахтары ыыты практикатын бары өтү-
нээн ыытыы, оһно тэрилтэ олохун сүрүн боппуруостарын,
коммунистар отчуоттарын дьүүлээһин иһни, уураахтар туо-
лууларын тэрийиң, хонтурооллааһын, маһынах бары комму-
нистар активнастарын үрдэтин партбюролар, партийнай тэ-
рилтэлэр секретардарын уһулуччу суолталаах соруутатынан
буолар. Партийнай мунньахтарга коммунист кыттымы
ылан политической буһуу-хатыы оскуолатын барар, теорети-
ческэй билиитин-нөрүүтүн үрдэтиңэр, коммунистическай ту-
тууга бэйэтин мизэстэтин уонна соруугун быһаарынар, туохха
барытыгар принципиальнайдын сыһаннаһарга, дьон орто-
тугар тыл этэргэ үөрэнэр. Коммунистары интигэ, үөрэтиңгэ
партийнай мунньахтар суолталара муһура суох улахан.

Партийнай мунньахтары ыыты практикатын бары өтү-
нээн тупсарыы — партийнай үлэ бүтүннүүтүн таһымын үрдэ-
тиң, партийнай олох ленинскэй нуормаларын салгыы бөбө-
ргөтүү дьоһунаах усулуобуйата.

Биһиэхэ ыалдыттыыр

КОММУНИСТ

хайыат, ССКП Алексеевскайдаабы райкомун уонна
үлэһиттэр депутаттарын оройуоннаабы
Советын органа

НОРУОТУ ИДЕЙНЭЙ ИИТИИГЭ
УРАТЫ СУОЛТАЛААХ

Биһиги комитет саамай кэрэ-бэллэ дататыгар Ленин юбилейгар бэлэнииниэн сибээстээн, ССКП КК Тезистэрэ оһуобай миэстэни ыаллар. Бу—норуоту идеянай өттүнэн сөбүлүүһүгэ сүткөн оруолу ылар теоретическай уонна политическай докумуон.

ССКП КК Тезистэрэ баччэттэн тахсытынан, политическай пропаганданы нөһүлүннэ ортотугар ытыыга сага сүһүөх кэм саралаанна. Биһиги инициативтар бу докумуону диринник үөрэтин уонна ойдууу соруа турар.

Харбалаахтары партийнай тэрилтэ Тезистэри үөрэтинни саралаата. Партия историятын үөрөтөр начальнай оскуола (пропагандист С. С. Протопопов) 10 чаастаах программаны үөрөнөр. Бу куруһуок 19 истэччилээх, «Таатта» совхоз дирекциятын аппаратын үлэһиттэрэ, рабочайлар, тутуу үлэһиттэрэ, механизатордар о.д.а. табыарыстар сылдьаллар.

Тезистэр ис хоһооннорун быһаарар семинардары политинформатордарга, агитатордарга аһаан ыппыппыт. Ити кэинтээн нөһүлүннэ 20 агитквартирага арааран, үлэни ытабыт. Биһиги бастык агитатордарбыт И. А. Местников, Г. Н. Габышева хайы-үйэ иккилии-үстүү занятиени ытытылар. Кинилэр бу үлэлэрин Ленин теоретическай нөһүлүннэ үөрэтинни, партия уонна советскай норуот ленинизм идеяларын олоххо киллэрэр иһин охсуһууларын бары өртүнөн арыһан көрдөрүүнү кытта сибээстийлэр. Сирдьит үлэлэрин үөрэтингэ интернэе даппа улаатта. Тезистэри нөһүлүннэ ортотугар ойдууу үлэни ытытыга лектордар Т. В. Мординов, Е. А. Андронов, С. М. Аяитов, о. д. а. кырата сүөх көмөнү өтөрлөр. Ыччат ортотугар политическай-маассабай үлэни тэрийэн ытыты биһир суох сүрүн салаалатынан ленинскай зачеттары туттарыга бэлэниини буолар.

Ити үлэни тэрийингэ, 70 чилиэннээх комсомольскай тэрилтэе салаалта, көмө быһытынан Е. А. Андронов председателээх комиссия аһаа быһаан быһытынан үлэлиир. Сотурутаарыта биһирдирдээн комсомолоттар сирэй четтара туолан иһинтигэр хаттаан бэрэбэркэлэтибит.

Комсомолоттар, В. И. Ленин үлэлэрингэр, кинигаларыгар зачет туттарыахтаахтар. Ол иһин Т. В. Мординов «Коммунизмга «халастыйыны» өрө ыарыта», Е. Н. Трифонова «Ыччат сөрүһүн соруутара», «Улуу бачыым» диир кинигэлэргэ сүбэлэри, методическай ыһылыары өтөрдулар.

Политическай информация нөһүлүннэ хас биһирдир иһинтигэр тиниһиттэ буолуута агитатордартан, политинформатордартан тутулуутаах. Биһиги агитациябыт, пропагандабыт үлэһиттэр «Государство маасса сознательнаа урдүгүнэн күүстээх, маасса барытын билэр, барытын өйдүүр-сыһаалыыр уонна туохха барытыгар сознательнайдык турунар буоллаһына, государство күүстээх буолар» диир В. И. Ленин ыһытынан салайтаран үлэлиилэр.

ССКП КК Тезистэрин нөһүлүннэ ойдотууга биһиги партийнай тэрилтэбит 20 агитквартиратыгар 10 агитаторы, хас да политинформатордары сыһыаран үлэтин ити курдук саралаата.

Н. ГАБЫШЕВ,

Харбалаах отделениетын партийнай тэрилтэтин секретара.

В. И. Ленин юбилейын

П. АЛЕКСЕЕВ ААТЫНАН СОВХОЗ
ЭБЭҔЭЭТЭЛИСТИВЭТИН ТОЛОРДО

Е. ПОСТНИКОВ,

совхоз кылаабынай зоотехника

П. Алексеев аатынан совхоза В. И. Ленин төрөөбүтэ 100 сылы туолар улуу юбилейыгар производственик кэрэ бөлөхтөрлөөх, пиялелетика соруудахтарын бөдүлүүн кининэ толорор иһин республика тыатын хаһаайыстыбатын бары үлэһиттэригэр «Сүөһүнү үксэттиэххэ, эти элбэттиэххэ» диир ис хоһоонноох ытырымыны таһаарбыта.

Сыл түөрт кварталын устатыгар совхоз рабочайдары, сулуусулаахтары инженернай-техническай үлэһиттэрэ уонна специалистара ыһытылабыт эбэ-хэстэлиститибэни толорор уонна «һара толорор иһин туох баар кыахтары туһанылар, үтүө суобастаахтык үлэлэтилар. Ол курдук эбэ-хэстэлиститибэ быһымынан ыһах сүөһү быһаанын, 1970 сыл тохсунньу 1 күнүнэ-

ди турутууна, 6710 төбөдө тизирдэн, эбэ-хэстэлиститибэ 109,1 бырыһыан, ол иһингэр ыһах былалын толоруу 112 бырыһыанга тиниһэрин ситистэ. Ыһах сүөһү өлүүтэ ааспыт сыллааһар 105 төбөнөн, ол иһингэр ыһах өлүүтэ 100 төбөнөн аччатылыһа. Ыһах ыһах 100 ыһахтан 80 онугар 93,1 ыһахыга төгүстэ. Төрүүтү тыһынаахтымы иһини 96 бырыһыан туолла.

Сыл ахсаана 2690 ыһах. Былаан — эбэ-хэстэлиститибэ 107,6 бырыһыан туолла. Кулууну ыһах 78 бырыһыанга тиниһэ. Ордук үчүгэй түмүгү Уолба, Ваайага, Туора Куол, сыгыһыттары ситистилэр. Үтүө алааска ыһахы 135,3 бырыһыан толордулар. Ууо-Таатта, Туора Куол, Уолба отделениелара ордук үчүгэй көрдөрүүнү ситис-

тилэр. Ааспыт 1968 сыл түмүгүнэн 2000 кг. таһаа үтүүтү өрө маанылыксыт ыһахыт буоллаһына, бийыл 8 маанылыксыт ситистэ. Кинилэр ортолоруттан Севастьянова Д. П.—2188, Тозарева М. С.—2218, Осипова А. И.—2246 килограмм үтүү маанылар бастаатылар.

Государствода үтүү туттарыны быһаанын 125,9 бырыһыан толордулар, оттон эти туттарыны 112,5 бырыһыан туолла. Эти онорууга бастатан туран ыһахыт подостаан иһин, ыччат сүөһүнү уотуу улахан оруоллаахтар. Биһиги турутууна 1220 ыһахка 1966 ыһахыт эмнээн каллибит, «бөтөр ааспыт сыллааһар 439 ыһахынан элбэх ыһах эмнэрилиннэ. Ыһахыт улаатытыгар Дабдиргэ отделениета (управляющей Кашкин

ҮӨРЭНЭЭЧЧИЛЭРИ В. И. ЛЕНИН ҮЛЭТИН УОННА
ОЛОБУН ХОЛОБУРУГАР ИИТИИ

Уолба 8 кылаастаах оскуолага 46 сыл устата Ленин аатын сүтэр. Онон буолаары турур В. И. Ленин төрөөбүтэ 100 сылы туолар юбилейы биһиэхэ ордук үөрүүлөөх. Биһиги оскуола коллективэ сирдьит юбилейин достойнайдык көрсөргө бэлэмнээр.

Икки сыл анараа өттүгэр биһиги оскуолабыт эбэ-хэстэлиститибэ ыһытыта. Оскуола коллективэ ол эбэ-хэстэлиститибэни толорор иһин охсуһар. Ол түмүгэр оскуола үөрэбин билиитэ 93,3 бырыһыан буолла, I, VII-с, VIII-с кылаастар үөрэнээччилэрэ үөрэхтэрин 100 бырыһыан билэри ситистилэр. Биһиги хас үһсө үөрэнээччи наар «4» уонна «5» сыһыаларга үөрэнэлэр. Онтон 6 үөрэнээччи наар «5» сыһаага үөрэнэр.

1968 сыллаахка Владимир Ильич төрөөбүт күнүгэр оскуола Ленинскэй хос үөрүүлөөхтүн аһылыбыта. Кини Ленин идеяларын пропагандалааһын уонна кинини кытта сибээстөөх мероприятиелары ытыты кининэ буолла. Ленинскэй хос со-

зета 4 отделлаах:

—Оформление отдела—кини оскуола бүтүннүтүн кыргэттин салалар;

—Суруйуу отдела—кини биллилөөх дьоннор, ССРС уонна кырамысса таһынаары музейдары кытта суруйар;

—Эдэр лектордар отделлара—бу отдел Ленинскэй бэстисэлэри тэрийэн ытыт;

—Үлэни тэрийэр уонна эдэр биологтар отделлара.

Ылыч хоһугар бары үөрүүлөөх мероприятиелар, октябронка, пионерга, комсомолга ыһык ытытылаллар. Хоһу олоор бэйэлэрэ кыргэтиһиттэрэ. Ол эрээри анараа кыргэтиһинэн үлүһүбэр табылыбат. Олоор хас биһирдир стэнд, монтаж туох туһунан кэснэлэрин биллэрэ наада. Итиннэхэ Ленинскэй бэстисэлэр кэмаловоллор. Биһир темага олоор бэстисэлэри бэлэмниилэр. Холобура, «Кыдык курдук судургу» диир темага олоор бэйэлэрэ бэстисэлэри ытытыта. Ленинскэй бэстисэлэри ытытыга төһө кылаа-

рынан элбэх оһону тардыахха наада. Биһиги оскуолабытыгар Ленинскэй бэстисэлэ иккис кылаастаан саралаан кытталлар.

Олоорго музейдар, кыргыдык бэстисэлэр, республика биллилөөх дьоннор утүстүк көмөлөөлөр, туһалаах сүбэлэри биэрэллэр.

Оскуолага Ленинскэй кылаа аатын ылар иһин куоталаһы иккис сылын ытытылар. Итиннэн үрдүк ааты ылар иһин кылаас бары ытытылар мероприятиеларга активнайдык кытыахтаах, үөрэнээччилэр 90 бырыһыантан итэһэ суох лекторунан буолуохтаахтар, үөрэхтэригэр ситиспэт үөрэнээччи суох буолуохтаах, биһир да соһа суох үөрэнээччи суох, кылаас үчүгэйдык кыргэтиһилибит уонна ыһаас буолуохтаах. Ленинскэй кылаас аатын биһирини Ленинскэй хос совета быһаарар, онтон подсовекка уонна учууталлар, үөрэнээччилэр, төрөппүттэр холбоһуктаах аһыныахтарыгар биһиргэтиллэр.

Оскуолага, соторутаарыта та-

ХАРБАЛААХ—КАРТАБА САҒА ТОЧКА

Харбалаах диир агробөһүлөк биһиги оройуонмут картатыгар 1968 сыллаахха саґа иһирбитэ.

Кини тутулуохтаах былаана, тутуулап иһэр далааһына—куораттым тиниһтөөх агробөһүлөк. Уонча сыллааһыта, биһиги Харбалаах бөһүлөгүн миэстэтигэр сыттым тыал мөһинтир, кини аһаары суола диир бултут биһирдэ-эмэтэ быһыта охсон аһыыта буолара. 7—8 сыллааһыта биһиги бөһүлөк орто-тууна төһө тинт, хатык чарат быһыынан көлө нөһүлэ сылдьар ыһыга Аямаһы ойодостуу тыккырыра. Биһиги уунан-паарынан итиилэр Харбалаах систематын турбалары буруота ыраахтан унааран көтөр, кэли-барым, үлэ-хамнас түүһүрү-күнүстэри тин-

титинэс...

Харбалаах—«Таатта» совхоз административнай киһинэ. Оку тэҕэ, республикага кыргынык сураһырыт, бөһүлэ кэрэ тутууларын дьэндэһит Харбалаах кэрэ көстүүлөөх дойдунан, ыччат дьингээх романтикатынан буолла. Агробөһүлөөккө биһиги 22 араас саґа тутуулар бааллар. Орто оскуола, культуура дьыбарыһа, остодобуой, пекарня, спортивнай оскуола, этэстөөх, аһытыл-уоннуу квартиралар олоор уопсай дьыһаар баар буоллулар. Кинилэр истэригэр киирдэххинэ, биһиртэн биһир сонун картатына арыллан иһэр.

Харбалаах билигин 660 нөһүлүннэллээх—бөдөй агробөһүлөк буолла. Кини сайдар

көскүллээх. Бу күнүгэ дөһөд дьыһтэ көндөйө бүтөн, монтажана сылдьар, 120 миэстэлээх интернат дьыһтин эркинэ күнтөп күн аайы үрдээн иһэр. Бу тутуулар аны күһүн үлэһэ киириэхтөөхтөр.

Харбалаахха быһыл күһүн спортивнай оскуола аһылыһа. Кини директорунан ССРС спордун маастара Юрий Васильев үлэлиир.

Ити курдук Харбалаах агробөһүлөгө сылтап сыл аайы көнөөн, улаатан иһэр. Кини, генеральной былаанынан норуотубут тутуулары, аны аһылаах сыһынан толору ситиһилин, Аяма өрүс үрдүгэр куораттым тиниһтөөх агробөһүлөк буолуода.

Н. АНДРОСОВ.



СНИМОККА: Харбалаах бөһүлөгүн 12 квартиралар уонса дьыһтин көстүүтэ.

С. ПОСЕЛЬСКАЯ фотота.

бары өттүнэн бэлэхтээх көрсөр иһин

Х. И., биригедьшир Никифорон А. П.) үчүгү тунугу ситисте. Бу отделеннеда шырай суукка-таады абиланга 660 — 680 граммга тийде. Нырай ула-тымын ситисит Гуллова А. А., Шестакова Т. И., Кмыкина Д. Г., Иевлев Н. Л. уо. д. а. отделение кыя туттар дьонуна буолду-лар.

Совхоз урдүнэн 3123 ынах сүөһү уотууга туруоруллан со-
рово госуларствонор туттарыл-
на. Сэзон устата биир сүөһү
105,4 кг. эбиллэнэ, суумкара
улаатыыта 912 граммга тэҥиэ-
тө. Ити 1967 сыллааһар 146
граммынан, 1968 сыллааһар
25 граммынан ордук.

Уолба отделениетыгар коммунист Неустроев Еремей Еремеевич аяноводтаах 7 бостуук 1858 государственного тутарыаллар икчат сүөһүнү уотан суунада 976 грамм, биэр сүөһү сезон устата 110,3 кг. абиллэрин систисилэр. Ылыммыт абэһэстэ-листитбэлэрин 26 грамм аһара төлөрдүлэр. Государствога тутарыалыбыт 958 сүөһүттан биэр эрэ сүөһү орто уойуулаадымыр, онтон атына үрдүкү уойуулаа-

ынын туттарылынына. Д-бдирт
отделениетитир Аргунов И. К.
звенондтаах тюрт бостуун 778
сүөһүнү — суукада 912 грамм,
биир сүөһү орто абиллнтин
111,9 кг тиздэра ситистилэр.
Оттон Хатылаев Р. Е. уонна
Васильев Т. Е. звенондтардаах
субан сүөһү бостууктара бири-
ди сүөһү 717 — 849 грамм
суукада улаатымыларын ситис-
тилэр.

Сүрүн баллранто ынах, сылгы сүөһү аһылыгын базатын тэриһигэ ууруллар. Совхоз оттоонун сыллааһы былаанын толордо. Оттоонун сыллааһы былаанын толоруута Туора Күөл, Дөбдиргэ отделениелара үчүгэй түмүктээхтөр. Кыстыкка киирингэ 6560 ынах сүөһүнү, 2680 сылгыны сүл таһаарым былаанынныта. Оттоммут оттон 1845 тонна оту эйик төлөбүртүнү уокка атымга рабочайдарга берилибитэ. 10600 тонна от ынах, сылгы сүөһү аһылыгар ороскуоттаммыта. Оту снэһин графига үчүгөйдик тутуһулан иһэр.

Туора Күөл, Баяҕада, Хара

Алдан сых таһаарар племенной
сүөһүлэригэр үрдэттиллибит аһы-
лык нуормата көрүлүбүтө.
Онон эбин аһылыгы толору
хааччыйдаахха, минах уокна
сылгы сүөһүнү толору сыл та-
һаарар ылах үлөһөтө.

Бйнах сүеһүнү кыһынтгы кэмтэ эки-тот сых таһаарар — кичгэс кыстыгынан ханч чыһыл сүүрү сорууган буолар. Вайыл Дөбдирэ отделениетыгар 600, Туора Күөл отделеение тыгар 400 сүеһү киирер траншеялаак хотону бүтөн үлөү: киирдэ. Сүеһү нитыстигер' маным кэскиллөөх, илин үлэтин чапчотер, көрөр сүеһү нодоруус натын үрдэтэр хотон үлөүдэ киирбиттэн, совхоз бары рабочайдара, салалтата тутанч чыларга улаханын махтаналар.

Улуу сирдыт В. И. Ленин төрөөбүтэ 100 сылын көрсө П. Алексеев патыннан союз раб-очайдара, инженерий-технический үлэһиттэрэ, специалистара машиннык өбөнэтистиболарын толорон уонна аһара толорон юбилейы келесектэрэ.

Бнэс буюуну ииппит ытык ийэ

Ийе бараксан биэс
түрбүт уезлгтарын ую-
на икки күтүртөөрүн
Ада дойдуну көмүскүүр
Улуу сэринге—кыргы-
ным толоонугар 1941—
1943 жылларга атаар-
таабыга.

Онгон бөтөх үйл
чөмшүрө ааста. Бие
уола Алексей I, Алек-
сей II, Петр, Спиридон
уонна Василий кыргы-
нын толоонугар өхтү-
бүттара.

Февронья Николаевна
Малгина билгичи Бал-
парада озорор, слани
82-тз. Харбадаах-
ха учууталымыр сызза
Ф.Т. Степановалымы
орто оёото лейтенант
Спиридон Малтин кыр-
гысчыт уюна комунду-
бут сиригер—Ленинград
куоракка уюна Старай
Русса фашистартап бое-
холодмута 25 сыза туо-
луутун бырааһынны-
гар кытта 1968 с. олун-
дуга баран калбита.



СНИМОККА: Ф. Н. Малгина.

наармаллыгыта 60 сылын туол-
бут, «Прожектор» дияг иттииз
хаһытата таһаармаллар. Онно оло-
лор Ленин, Октябрь туһунак ба-
һаларын айымныларын таһа-
раллар, оскуолаларын уонна на-
һиллэктэрин историятын хому-
һаллар. Оскуола уруксу үөр-
нөөччилэриттэн, учууталлартан
ахтымылар киирдилэр. Ленинской
хос иккин сылын үлэллэр, ити
кэмгэ биллэр-көстөр үлэ мыт-
тылына.

Ол өрөөнү кылаабынай, бинаарымлаарга өссө да жикки. Быйылгы үөрөх дыйлыггар лектордары уонна экикурсоводтары бөлөмнүннүр курс үлөлүбүз. Быйыл үөрөнөччилөр изилдэнишээртотутар Ленинский аарымалары албэтхөтөрө. Ленинский хос краседетескай саалалаах, кини үөрөнөччилари бийири нуруопут быйыргыткын кытта билиһаннэрэр. Бу саала үс отдөлөөх, онно баай матырыйаллы булуокха соп. Быйыл Ленинский хос өссө көгөтүллүбүз, бийири сыйыа окуланы бүтүнүүтүн Ленин музейгар кубулуларга дьулуһабут.

В. И. Ленин аатынан Уөлба
арыс кылаастаах оскуола-
тын башына.

ТҮӨРТ ҮЙҮ— ҮС ҮЙГЭ

«Таатта» совхоз Победатаңым
отделениыгытар ынах маассы-
бай торообуна сазаланна. Ол
журдук барыта 100 ынах то-
рообутуттан 44 подсос ынага
торооте. Иги шиттин подсос-
ла үлөмүр Степанова П. Д.
10, Большаков В. А. 12 ынах
торооте, оттон ынахныысы-
тар Валентина Тистикова
10, Октябрина Петрова 10
усуна Екатерина Савинага
9 ынах торооте.

Победа манньмксытара
кнн-аймах улуу сярдытэ
В. Н. Ленин торообутэ 100
сыла туолуутугар ССКП КК
Тезистөрүнэн өрө күүрдүлэн,
юбилейдаах сыл 4 мыйнаагы
үтүү маһын графигын 3 мйга
толорорго соруутуулап үлэһин
сылдыаһлар.

Г. МОЧКИН.

**Норуот талааннарын —
— чабылхай кестүүтэ**

Народный театр 10 сям устан турганын 37 бөдөг уонна кы айымныыларын көрөөччүлөргө истэригэр норуот биирбилин тоон «Сайсары», «Айаал», А. тал, «Олох дьэбэригэ» драм инн «Лоскуут уонна Ньургунуснай «Кыһыл Ойууна», «Васко багэрбыта», Н. Неустроев «Кунаакк кулубата», С. Ефре «Куорат кыһа», Н. Гоголев «маана», «Хотугу сибээни», «Каллара» пьесалара уо. д. а. ба

Оройуоннаары культура дыһа
роднай театр күүһүнэ 10 с
концерт уонна спектакль туру
көрөөччү хабылына. Гастроль
рапчы, Амма, Мэҥэ-Хаҥалас,
Якутской оройуоннарынан сыл
аһыллыаһыттан любитель арти
кһи ахсаана 68 тийдэ.

Народный театр молниеносно вылетел из столицы

та саха драма- ситийинтинэн
формалаах
таһаарда. Олор
дьыт С. Омо-
Софронов «Тап-
алара, Т. Смэт-
чуна», П. Ойуу-
сабыына», «Ого-
«Тигэстэбит».

«Күхүр Уус»
биллилээр ма
Слепцов күүбү
сыйлаах оомт
нэн ийер эдэр
Ыгын Күөл өр
йа М. Нутчина
нов Найы, П. М
уо.д.а. кэрэкс

дылыны. Театр
ист атын ылымы
арга биір бөдөң

Илларион Федосеев—аан дойду чемпиона

1969 с. Саха сириттэн Ильярмон Фодосов саамый чэпчэки ыһааһыына (48 кг) аһа дойду чемпиона буолта.

Бийиги бикр дойдулахыгт (кыяа 1981-таага теребута) дыно маанна охоролор. Саха уола Илларион Федосеев уолаттар ортолоругар көгүл түстүүга аян дойду чемпионна буолбутун, Семен Макаров аян дойду чемпионатын боруовса медалынан наараадалаахытын истэн баран, аян дойду түөрт төгүллээх чемпионз Алек-сандр Ивановичай «Советский спорт» ха-һаакта суруйбутун саннан көлүбүт. Ол маанын: 273: 100 болкомтону

мангын энэ:
...Бастатн туран, мин болдонтоу
саха жини спортсменгар ууруктаахын
—И. Федосеева, С. Морфункина. Ал-
маастах нзрай—дыкти тыйыс нзрай.
Онно хорсул, тулуурдаах дьон озорол-
дор. Дьэ минна густуу син биир Гру-
шад аботер Азербайджанга кураул
национальнай көрүнүпүн булар. Смыса,
от-хаан оттүнн толору сайдымлаах уо-
дотонахтартан тутамматар.

дар, мэддэн агаажилмылалар. Трениердэр Сахи сириттон хаян эрэ экстра кылаас-таах тустуу үөсүүр днэн, кинилэртэн тугу эрэ эрэнэрдэн кэтиилдэр. Ону сити-лээн сэлтөөх кыахтар бары баяллар...

Ити курдук аатырбыт тустуук Александр Иванович биһити тустуубут инники кэскилти сарсымгы курдук отө көрөн суруйбут эбит. Ону аан дойду чемпионатыттан эдэр бистөрбүт Илларион Федосеев ыһыл көмүс медаллаах, Семен Макаров Боруонса медаллаах, аммаллара бигэрэттиһэр.

Нилармон Фелосеев — уолаттарга аан
матнай кытылыгыт аан дойду тустуу-
га чемпионнаан кыйылында, сааһа
18-на. Билырымы А. Иванничкай хайдаан
суурайыктар Чураачытаары интернат-ос-
куоламы бүтөрөн баран сымдыра. Тре-
нерэ РСФСР уонна Саха АССР үтүөлүк
тренерэ Дмитрий Петрович Коркин атын
уртт байыта ииндиг уолаттара В. Кар-
пов, П. Шестаков, Н. Захаров, В. Ан-
дросов, о.д.а. курдук кыйымыга дуулуу-

РУ, туйгуу техниканы уонна байр дьа-
рыгар эппиэттөөх буолууну нигиэнт,
ниэрбэнт эбит.

Кинини аялпыт кыһын тохсунука
Товлиһа ыһааһыбыт түһүлгөдө көрөт
итэрийбиппит. Бирдэ санаахха, күөс
күдэх соччо киирө мине өбөтүк киниге,
аан дойду ааттаахтарымын киирсэрэ
ыраахан курдук. Ол эрэри, Илларнон
өлүс состорой кэбисинтөгө. Кинини биһир
дойдуларда Роман Дмитриев уонна аан
дойду чемпионна иранец Джавад эрэ
сабырылабыттара. Илларнон ити көһүнүт
төн саас Иранга ыһааһыбыт норуоттар
мын ардыларымыааһы түһүлгөдө эми
Джанадига эрэ хотторуулаах, улахан бо
руонса медаллаах эргиллибит.

Бийиги эдэр бодоснүтүн Илларини Фодосевы уелаттар өргөлоругар ситисни чарыхай кылайгытынын ави дойдут уулаан дьоннорго ыштыллар чемпионаттарга тийиэ иддэргэ кыһан—диһбү.

Г. ПЛАТОНОВ
бизнес-мен
СНИМОККА: Владимир Фелдман



